

Gniezno 11.01.2018 r.

Zn.spr. ZG.0152.1.2018.ZG4

Urząd Gminy Łądek

ul. Rynek 26
62-406 Łądek

Dot. konsultacji społecznych w sprawie wniosku o derogację na użycie środka ochrony roślin Dursban 480 EC

Ogłoszenie dotyczące derogacji na Dursban 480 EC

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Poznaniu zaprasza wszystkich chętnych do udziału w konsultacji społecznej na temat konieczności użycia środka ochrony roślin o nazwie Dursban 480 EC, który służy do ochrony upraw przed szkodami powodowanymi przez pędraki.

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Poznaniu jako instytucja posiadająca certyfikat FSC®, jest zobowiązana do przestrzegania zasad promowanych przez FSC® (Forest Stewardship Council®).

FSC – Forest Stewardship Council AC. jest organizacją promującą odpowiedzialne gospodarowanie zasobami leśnymi świata. Skupia właścicieli i zarządców lasów, organizacje społeczne i przyrodnicze, firmy przetwórstwa drzewnego i papierniczego, sieci handlowe oraz osoby prywatne, zainteresowane odpowiedzialną gospodarką leśną.

Posiadacze certyfikatu FSC muszą spełnić szereg warunków i kryteriów, które w przypadku zarządców i właścicieli lasów w Polsce zapisane są w Tymczasowym Krajowym Standardzie Odpowiedzialnej Gospodarki Leśnej w Polsce. Wypełnienie warunków określonych Standardem kontrolowane jest podczas corocznych audytów. Pierwszy certyfikat FSC, RDLP w Poznaniu otrzymała 1 stycznia 2003 roku, obowiązywał on do 31 grudnia 2007 roku. Obecnie Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Poznaniu posiada certyfikat dobrej gospodarki leśnej według systemu FSC o numerze FSC SGS-FM/COC 004323, przyznany na okres od 10 kwietnia 2013 roku do 9 kwietnia 2018 roku. W 2017 roku przystąpiliśmy do procedury ponownego uzyskania certyfikatu na kolejne lata.

Jednym z elementów ww. standardu jest stosowanie i prowadzenie odpowiedniej polityki w zakresie stosowania środków ochrony roślin. FSC określiła listę substancji aktywnych (FSC—STD-30-001a), których nieuzgodnione zastosowanie prowadzi do wniesienia zasadniczej niezgodności co może skutkować odebraniem lub zawieszeniem certyfikatu. Na liście tej

znajduje się m.in. substancja aktywna o nazwie chloropiryfos, który wchodzi w skład środka ochrony roślin Dursban 480 EC.

W przypadku konieczności użycia takiego środka ochrony roślin przez posiadacza certyfikatu FSC musi on ubiegać się o specjalną derogację, zgodnie z procedurą opisaną w dokumencie FSC-PRO-30-001 V1-0, której elementem są m.in. konsultacje społeczne.

Konieczność ogłoszenia konsultacji społecznych w tej sprawie wynika z przepisów Polityki Pestycydowej Międzynarodowej Organizacji Forest Stewardship Council AC. (FSC_POL_30_001_EN_FSC).

Charakterystyka środka

Środek ochrony roślin Dursban 480 EC jest zarejestrowany do użycia w UE i w Polsce na mocy Decyzji MRiRW nr R-116/2017 d z dnia 15.03.2017 r., która zmienia pierwotną Decyzję nr R-58/2012 z dnia 20.03.2012 r. Etykieta środka będąca integralną częścią ww. Decyzji dostępna jest na stronie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w wyszukiwarce pod adresem:

<https://bip.minrol.gov.pl/Informacje-Branzowe/Produkcja-Roslinna/Ochrona-Roslin/Etykiety-Srodkow-Ochrony-Roslin>.

Dursban 480 EC jest dopuszczony do użycia i powszechnie stosowany od lat w Europie i Polsce na terenie sadów i pól uprawnych. W lasach wykorzystywany jest do zwalczania pędraków w odnowieniach, zalesieniach, plantacjach nasiennych oraz szkółkach leśnych gatunków iglastych i liściastych.

Maksymalna/zalecana dawka dla jednorazowego zastosowania środka wynosi 5,0 l/ha. Maksymalna liczba zabiegów w sezonie wegetacyjnym: 2. Środek stosowany jest zgodnie z etykietą środka, poprzez punktową iniekcję doglebową na głębokość 10-30 cm wykonaną z trzech stron, w bezpośredniej bliskości sadzonek (do 10 cm) (0,2 l cieczy roboczej na roślinę). Środek Dursban 480 EC przeznaczony jest do stosowania przy użyciu lancy doglebowej podłączonej do opryskiwacza ciągnikowego.

Konieczność i zakres zastosowania insektycydu Dursban 480 EC. na terenie RDLP w Poznaniu

Zgodnie z ustawą o lasach, w celu zapewnienia powszechnej ochrony lasu, właściciele lasów są zobowiązani do kształtowania równowagi w ekosystemach leśnych, podnoszenia naturalnej odporności drzewostanów, a w szczególności do zapobiegania, wykrywania i zwalczania nadmiernie pojawiających i rozprzestrzeniających się organizmów szkodliwych (art. 9 ustawy o lasach).

Ustawa nakłada na nadleśniczego obowiązek wykonywania zabiegów zwalczających i ochronnych, w razie wystąpienia organizmów szkodliwych w stopniu zagrażającym trwałości lasów (art. 10 ustawy o lasach).

Pojawienie się silnego zagrożenia upraw i młodników od pędraków jest cykliczne. Chrabąszcz majowy (*Melolontha melolontha* L) i kasztanowiec (*Melolontha hippocastani* Fabricius) są

jednymi z najgroźniejszych szkodników owadzych w polskich lasach. Zwiększa się areal ich masowego występowania z każdym wylotem formy doskonałej owada. Cykl rozwojowy chrabąszczy trwa 4-5 lat.

Do rójki (intensywny pojaw owadów) dochodzi co kilka lat, w różnym czasie na terenie nadleśnictw RDLP w Poznaniu. W celu prognozowania formy rozwojowej owada oraz jego liczebności prowadzi się coroczną kontrolę występowania szkodników korzeni zgodnie z Instrukcją Ochrony lasu.

Celem kontroli liczebności szkodników korzeni w glebie jest: uzyskanie informacji o zagrożeniu szkółek i upraw przez pędraki, ustalenie rójek chrabąszczy oraz ustalenie obszarów uporczywych pędraczysk.

Zasadniczą kontrolę występowania szkodników korzeni wykonuje się w okresie od 15 sierpnia do 30 września. Kontrolę uzupełniającą, mającą na celu potwierdzenie zagrożenia wykonuje się w okresie wiosennym, do końca kwietnia. Obserwację rójki przeprowadza się corocznie na obszarach uporczywych pędraczysk i na terenach podejrzanych o występowanie chrabąszczy. Obserwacje dokumentuje się, podając lokalizację, gatunek owada oraz stopień nasilenia rójki w skali trzy-stopniowej (1- występowanie pojedyncze, 2 – występowanie wzmożone, 3 – występowanie masowe).

Kontrolę występowania szkodników korzeni wykonuje się poprzez wykopanie nie mniej niż 6 dołów (o wymiarach 1,0x0,5 m) na każdy hektar, dla następujących kategorii gruntów:

- przeznaczonych pod szkółki, plantacje nasienne i plantacyjne uprawy nasienne;
- przeznaczonych pod zalesieni, w roku poprzedzającym założenie uprawy;
- corocznie w szkółkach leśnych, na kwaterach przewidzianych do bieżącej produkcji oraz na których stwierdzono szkody;
- na zrębach bieżących, haliznach i płazowinach na rok przed ich odnowieniem, ale jedynie dla tych kompleksów leśnych, w których są rejestrowane szkody powodowane przez pędraki w uprawach;
- w istniejących uprawach i plantacyjnych uprawach nasiennych, w których występują szkody powodowane przez pędraki;
- w drzewostanach przewidzianych do wyrębu, ale jedynie w kompleksach leśnych, w których są rejestrowane szkody powodowane przez pędraki w uprawach;
- w szczególnych przypadkach, na powierzchniach wskazanych przez Zespół Ochrony Lasu.

Na terenie RDLP w Poznaniu środek Dursban 480 EC. w ostatnich latach nie był stosowany do ograniczania populacji pędraków na powierzchniach upraw. Powiększająca się powierzchnia obszarów występowania pędraków chrabąszczy zmusza nas do użycia środka chemicznego w celu rozproszenia jego populacji.

W 2017 roku w wyniku przeprowadzonej przez Zespół Ochrony Lasu w Łopuchówku oceny zagrożenia ze strony szkodników korzeni, stwierdzono wzrastające zagrożenie ze strony pędraków chrabąszczy.

Wykonanie skutecznego zabiegu ograniczenia populacji owadów uratuje drzewostany uszkodzone żerem pędraków i równocześnie ograniczy liczebność owadów dojrzałych.

Prognoza zagrożenia drzewostanów przez pędraki, wskazuje, że w latach 2018-2023 zagrożenie od owadów może wystąpić w RDLP w Poznaniu, na powierzchni ok. 20 tys. ha, a ich ograniczenie będzie możliwe dzięki zastosowaniu skutecznego środka ochrony roślin jakim jest Dursban 480 EC.

Dursban 480 EC jest jedynym zarejestrowanym środkiem ochrony roślin dostępnym na terenach leśnych, który może być zastosowany do ograniczenia liczebności pędraków chrabąszczy. W efekcie tego możemy także ograniczyć powierzchnię oprysków na formę dojrzałą owadów.

W sytuacji kiedy konieczne dla ratowania drzewostanów będzie wykonanie zabiegów z użyciem Dursbanu 480 EC, zostanie wykorzystana metoda punktowej iniekcji dogłębowej zgodnie z przepisami wynikającymi z obowiązującym w tym zakresie prawem. Zabiegami objęte zostaną jedynie tereny leśne z wyłączeniem stref buforowych od pasiek, krawędzi jezdni dróg publicznych zaliczanych do kategorii dróg krajowych, zbiorników i cieków wodnych oraz innych nie będących celem zabiegu terenów nieużytkowanych rolniczo, zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie warunków stosowania środków ochrony roślin.

Przebieg konsultacji

RDLP w Poznaniu wnosi o zgłaszanie uwag odnośnie możliwości użycia przez tutejszą dyrekcję, środka ochrony roślin – Dursban 480 EC, **w terminie do 23 lutego 2018 r.** (45 dni od daty ukazania się niniejszej informacji).

Uwagi można zgłaszać na adres: **Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Poznaniu, ul. Gajowa 10, 60-959 Poznań**, lub elektronicznie: **sekretariat@poznan.lasy.gov.pl**, w tytule wpisując „konsultacje FSC- Dursban”.

Wszelkie informacje na ten temat można uzyskać telefonicznie pod nr tel. +48 61 668 44 35 lub +48 61 668 44 39), osoby kontaktowe: Marlena Kowalkowska i Zuzanna Pichola.

Załącznik:

1. Etykieta środka

NADLEŚNICZY
Michał Michalak

Załącznik do decyzji MRiRW nr R-116/2017d z dnia 15.03.2017 r.
zmieniającej zezwolenie MRiRW nr R - 58/2012 z dnia 20.03.2012 r.

Posiadacz zezwolenia:

Dow AgroSciences Polska Sp. z o. o., ul. Domaniewska 50 A, 02-672 Warszawa,
tel.: 22 548 73 00, fax: 22 548 73 09, e-mail: fwrpols@dow.com, www.dowagro.pl

D U R S B A N 480 EC

Środek przeznaczony do stosowania przez użytkowników profesjonalnych

Zawartość substancji czynnej:

chloropiryfos (związek z grupy fosforoorganicznych) - 480 g/l (44,86%).

Inne substancje niebezpieczne, niebędące substancją czynną:

Węglowodory C9, związki aromatyczne

Kwas benzenosulfonowy, dodecyl, sól wapniowa

Węglowodory C10, związki aromatyczne, <1% naftalenu

Zezwolenie MRiRW Nr R - 58/2012 z dnia 20.03.2012 r.
zmienione decyzją MRiRW nr R - 339/2015d z dnia 12.05.2015 r.
decyzją MRiRW nr R - 167/2016d z dnia 29.03.2016 r.
oraz decyzją MRiRW nr R-116/2017d z dnia 15.03.2017 r.

NIEBEZPIECZEŃSTWO

H226 – Łatwopalna ciecz i pary.

H304 – Połknięcie i dostanie się przez drogi oddechowe może grozić śmiercią.

H302 – Działa szkodliwie po połknięciu

H332 – Działa szkodliwie w następstwie wdychania.

H319 – Działa drażniąco na oczy.

H315 – Działa drażniąco na skórę.

H335 – Może powodować podrażnienie dróg oddechowych.

H336 – Może powodować senność lub zawroty głowy.

H410 – Działa bardzo toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki.

EUH 401 - W celu uniknięcia zagrożeń dla zdrowia ludzi i środowiska, należy postępować zgodnie z instrukcją użycia.

P280 – Stosować rękawice ochronne/odzież ochronną/ ochronę oczu/ochronę twarzy.

P370+P378 – W przypadku pożaru: użyć rozproszonego strumienia wody, proszku gaśniczego, piany lub dwutlenku węgla do gaszenia.

P301 + P312 – W PRZYPADKU POŁKNIĘCIA: W przypadku złego samopoczucia skontaktować się z OŚRODKIEM ZATRUĆ lub lekarzem.

P331 – NIE wywoływać wymiotów.

P305+P351+P338 – W PRZYPADKU DOSTANIA SIĘ DO OCZU: Ostrożnie płukać wodą przez kilka minut. Wyjąć soczewki kontaktowe, jeżeli są i można je łatwo usunąć. Nadal płukać.

P391 – Zebrać wyciek

OPIS DZIAŁANIA

DURSBAN 480 EC jest środkiem owadobójczym w postaci koncentratu do sporządzania emulsji wodnej, o działaniu kontaktowym, żołądkowym i gazowym przeznaczonym do zwalczania szkodników ssących i gryzących w rzepaku ozimym, kalafiorze, brokule oraz pędaków w odnowieniach, zalesieniach, na plantacjach nasiennych oraz w leśnych szkółkach drzew iglastych i liściastych, szkółkach roślin sadowniczych i szkółkach krzewów i drzew ozdobnych.

Na roślinie środek działa powierzchniowo i wgłębnie.

Środek przeznaczony do stosowania przy użyciu samobieżnych lub ciągnikowych opryskiwaczy polowych, a w uprawach małoobszarowych do stosowania przy użyciu lancy dogłębowej podłączonej do opryskiwacza ciągnikowego.

STOSOWANIE ŚRODKA

Rzepak ozimy

Chowacz brukwiacek, chowacz czterozębny /zabieg przeciwko chowaczowi zwalcza również pierwsze naloty słodyszka rzepakowego/

Maksymalna/zalecana dawka środka dla jednorazowego zastosowania: 0,6 l/ha.

Termin stosowania środka: zabieg wykonać w 7-10 dni po pierwszych nalotach szkodnika. Środek niszczy również jaja i młode larwy obecne już w roślinie.

Liczba zabiegów: 1.

Zalecana ilość wody: 150 - 400 l/ha.

Zalecane opryskiwanie: średniokropliste.

Słodyszek rzepakowy /zabieg wykonywany przeciwko słodyszkowi zwalcza również chowacza czterozębnego/

Maksymalna/zalecana dawka środka dla jednorazowego zastosowania: 0,6 l/ha.

Termin stosowania środka: zabieg wykonać w fazie zwartego kwiatostanu, po wystąpieniu chrząszczy na plantacji. Nie opryskiwać bezpośrednio przed kwitnieniem i w trakcie kwitnienia rzepaku ozimego.

Liczba zabiegów: 1.

Zalecana ilość wody: 150 - 400 l/ha.

Zalecane opryskiwanie: średniokropliste.

Maksymalna liczba zabiegów w sezonie wegetacyjnym: 1.

Kalafior

Gąsienice: bielinek kapustnik i rzepnik, piętnówka kapustnica.

Maksymalna/zalecana dawka środka dla jednorazowego zastosowania: 0,9 l/ha.

Termin stosowania środka: zabieg wykonać w okresie masowego wylęgania się gąsienic.

Zalecana ilość wody: 200- 600 l/ha.

Zalecane opryskiwanie: średniokropliste.

Maksymalna liczba zabiegów w sezonie wegetacyjnym: 1.

Brokuł

Gąsienice: bielinek kapustnik i rzepnik, piętnówka kapustnica.

Maksymalna/zalecana dawka środka dla jednorazowego zastosowania: 0,9 l/ha.

Termin stosowania środka: Zabieg wykonać w okresie masowego wylęgania się gąsienic.

Zalecana ilość wody: 200- 600 l/ha.

Zalecane opryskiwanie: średniokropliste.

Maksymalna liczba zabiegów w sezonie wegetacyjnym: 1.

Stosowanie środka ochrony roślin w uprawach i zastosowaniach małoobszarowych

Odpowiedzialność za skuteczność działania i fitotoksyczność środka ochrony roślin stosowanego w uprawach małoobszarowych ponosi wyłącznie jego użytkownik.

Odnowienia, zalesienia, plantacje nasienne oraz szkółki leśnych gatunków iglastych i liściastych

Pędraki

Maksymalna/zalecana dawka dla jednorazowego zastosowania: 5,0 l/ha.

Maksymalna liczba zabiegów w sezonie wegetacyjnym: 2.

Odstęp pomiędzy zabiegami: co najmniej 2 miesiące.

Termin stosowania środka: Zależny od zaobserwowanej głębokości bytowania oraz aktywności pędraków, zazwyczaj:

- pierwszy rok po rójce chrabąszczy, I-II stadium pędraka – zabieg: lipiec-sierpień,
- drugi rok po rójce, II-III stadium pędraka – pierwszy zabieg: II połowa kwietnia – I połowa czerwca, drugi zabieg: lipiec-sierpień,
- trzeci rok po rójce, III stadium pędraka – zabieg: II połowa kwietnia – I połowa czerwca.

Zalecana ilość wody: 1600 l/ha.

Zalecane ciśnienie robocze: 1 atmosfera.

Zalecane stosowanie: punktowa iniekcja dogłębowa na głębokość 10-30 cm wykonana z trzech stron, w bezpośredniej bliskości sadzonek (do 10 cm) (0,2 l cieczy roboczej na roślinę). Środek Dursban 480 EC przeznaczony jest do stosowania przy użyciu lancy dogłębowej podłączonej do opryskiwacza ciągnikowego.

Szkółki roślin sadowniczych

Pędraki

Maksymalna/zalecana dawka dla jednorazowego zastosowania: 5,0 l/ha.

Maksymalna liczba zabiegów w sezonie wegetacyjnym: 2.

Odstęp pomiędzy zabiegami: co najmniej 2 miesiące.

Termin stosowania środka: Zależny od zaobserwowanej głębokości bytowania oraz aktywności pędraków, zazwyczaj:

- pierwszy rok po rójce chrabąszczy, I-II stadium pędraka – zabieg: lipiec-sierpień,

- drugi rok po rójce, II-III stadium pędzaka – pierwszy zabieg: II połowa kwietnia – I połowa czerwca, drugi zabieg: lipiec-sierpień,
- trzeci rok po rójce, III stadium pędzaka – zabieg: II połowa kwietnia – I połowa czerwca.

Zalecana ilość wody: 1600 l/ha.

Zalecane ciśnienie robocze: 1 atmosfera.

Zalecane stosowanie: punktowa iniekcja dogłębowa na głębokość 10-30 cm wykonana z trzech stron, w bezpośredniej bliskości sadzonek (do 10 cm) (0,2 l cieczy roboczej na roślinę). Środek Dursban 480 EC przeznaczony jest do stosowania przy użyciu lancy dogłębowej podłączonej do opryskiwacza ciągnikowego.

Szkółki krzewów i drzew ozdobnych

Pędzaki

Maksymalna/zalecana dawka dla jednorazowego zastosowania: 5,0 l/ha.

Maksymalna liczba zabiegów w sezonie wegetacyjnym: 2.

Odstęp pomiędzy zabiegami: co najmniej 2 miesiące.

Termin stosowania środka: Zależny od zaobserwowanej głębokości bytowania oraz aktywności pędzaków, zazwyczaj:

- pierwszy rok po rójce chrabąszczy, I-II stadium pędzaka – zabieg: lipiec-sierpień,
- drugi rok po rójce, II-III stadium pędzaka – pierwszy zabieg: II połowa kwietnia – I połowa czerwca, drugi zabieg: lipiec-sierpień,
- trzeci rok po rójce, III stadium pędzaka – zabieg: II połowa kwietnia – I połowa czerwca.

Zalecana ilość wody: 1600 l/ha.

Zalecane ciśnienie robocze: 1 atmosfera.

Zalecane stosowanie: punktowa iniekcja dogłębowa na głębokość 10-30 cm wykonana z trzech stron, w bezpośredniej bliskości sadzonek (do 10 cm) (0,2 l cieczy roboczej na roślinę). Środek Dursban 480 EC przeznaczony jest do stosowania przy użyciu lancy dogłębowej podłączonej do opryskiwacza ciągnikowego.

ŚRODKI OSTROŻNOŚCI I ZALECENIA STOSOWANIA ZWIĄZANE Z DOBRĄ PRAKTYKĄ ROLNICZĄ

1. Środek działa najskuteczniej w temperaturze od 15-25°C.
2. W przypadku opryskiwania roślin lub szkodników pokrytych nalotem woskowym dodać do cieczy użytkowej środek zwilżający.
3. Unikać znoszenia cieczy użytkowej na sąsiednie plantacje roślin zwłaszcza kwitnących.

SPORZĄDZANIE CIECZY UŻYTKOWEJ

Przed przystąpieniem do sporządzenia cieczy użytkowej dokładnie ustalić potrzebną jej ilość. Odmierzoną ilość środka wlać do zbiornika opryskiwacza napełnionego częściowo wodą (z włączonym mieszadłem). Opróżnione opakowania przepłukać trzykrotnie wodą, a popłuczyny wlać do zbiornika opryskiwacza z cieczą użytkową. Następnie zbiornik opryskiwacza uzupełnić wodą do potrzebnej ilości. Po wleciu środka do zbiornika opryskiwacza nie wyposażonego w mieszadło hydrauliczne ciecz mechanicznie wymieszać.

POSTĘPOWANIE Z RESZTKAMI CIECZY UŻYTKOWEJ I MYCIE APARATURY

Z resztkami cieczy użytkowej po zabiegu należy postępować w sposób ograniczający ryzyko skażenia wód powierzchniowych i podziemnych w rozumieniu przepisów Prawa wodnego oraz skażenia gruntu, tj.:

- po uprzednim rozcieńczeniu zużyć na powierzchni, na której przeprowadzono zabieg, jeżeli jest to możliwe lub
- unieszkodliwić z wykorzystaniem rozwiązań technicznych zapewniających biologiczną degradację substancji czynnych środków ochrony roślin, lub
- unieszkodliwić w inny sposób, zgodny z przepisami o odpadach.

Po pracy aparaturę dokładnie wymyć.

Z wodą użytą do mycia aparatury postąpić tak, jak z resztkami cieczy użytkowej, stosując te same środki ochrony osobistej.

WARUNKI BEZPIECZNEGO STOSOWANIA ŚRODKA

Przed zastosowaniem środka należy poinformować o tym fakcie wszystkie zainteresowane strony, które mogą być narażone na znoszenie cieczy użytkowej i które zwróciły się o taką informację

Środki ostrożności dla osób stosujących środek:

Nie jeść, nie pić ani nie palić podczas używania produktu.

W przypadku aplikacji dolistnej:

Stosować rękawice ochronne, ochronę oczu, ochronę twarzy oraz odzież ochronną, zabezpieczającą przed oddziaływaniem środków ochrony roślin, oraz odpowiednie obuwie (np. kalosze) w trakcie przygotowywania cieczy użytkowej oraz w trakcie wykonywania zabiegu.

W przypadku aplikacji dogłębowej:

Stosować rękawice ochronne (nieprzemakalne), ochronę oczu, ochronę twarzy (maska typu FP-2), pełną odzież ochronną nieprzemakalną, obuwie ochronne nieprzemakalne np. kalosze (nie wpuszczać spodni w kalosze) w trakcie przygotowywania cieczy użytkowej oraz w trakcie wykonywania zabiegu.

Środki ostrożności związane z ochroną środowiska naturalnego:

Nie zanieczyszczać wód środkiem ochrony roślin lub jego opakowaniem.

Nie myć aparatury w pobliżu wód powierzchniowych.

Unikać zanieczyszczenia wód poprzez rowy odwadniające z gospodarstw i dróg.

Środek niebezpiecznych dla pszczoł. W celu ochrony pszczoł i innych owadów zapylających nie stosować na rośliny uprawne w czasie kwitnienia. Nie używać w miejscach, gdzie pszczoły mają pożytek. Nie stosować, kiedy występują kwitnące chwasty.

W przypadku uprawy rzepaku ozimego, kalafiora i brokuła:

W celu ochrony organizmów wodnych konieczne jest wyznaczenie zadarnionej strefy ochronnej w odległości 20 metrów od zbiorników i cieków wodnych z równoczesnym zastosowaniem technik redukujących znoszenie cieczy użytkowej podczas zabiegu o 95%.

W celu ochrony stawonogów niebędących obiektem zwalczania konieczne jest wyznaczenie strefy ochronnej w odległości 5 metrów od terenów nieużytkowanych rolniczo.

Okres od zastosowania środka do dnia, w którym na obszar, na którym zastosowano środek mogą wejść ludzie oraz zostać wprowadzone zwierzęta (okres prewencji):

nie wchodzić do czasu całkowitego wyschnięcia cieczy użytkowej na powierzchni roślin.

Okres od ostatniego zastosowania środka do dnia zbioru rośliny uprawnej (okres karencji):

Kalafior, brokuł – 21 dni.

Rzepak ozimy, odnowienia, zalesienia, plantacje nasienne, szkółki leśnych gatunków iglastych i liściastych, szkółki roślin sadowniczych, szkółki drzew i krzewów ozdobnych – nie dotyczy.

Okres od ostatniego zastosowania środka na rośliny do dnia, w którym można siać lub sadzić rośliny uprawiane następczo:

Nie dotyczy.

WARUNKI PRZECHOWYWANIA I BEZPIECZNEGO USUWANIA ŚRODKA OCHRONY ROŚLIN I OPAKOWANIA

Chronić przed dziećmi.

Środek ochrony roślin przechowywać:

- w miejscach lub obiektach, w których zastosowano odpowiednie rozwiązania zabezpieczające przed skażeniem środowiska oraz dostępem osób trzecich,
- w oryginalnych opakowaniach, w sposób uniemożliwiający kontakt z żywnością, napojami lub paszą, w temperaturze 0°C - 30°C.

Niewykorzystany środek przekazać do podmiotu uprawnionego do odbierania odpadów niebezpiecznych.

Opróżnione opakowania po środku zwrócić do sprzedawcy środków ochrony roślin będących środkami niebezpiecznymi.

PIERWSZA POMOC

Objawy zatrucia:

Pocenie, ból głowy, osłabienie, zawroty głowy, mdłości, ból żołądka, wymioty, zwężenie źrenic, zaburzenie wzroku, drżenie mięśni.

Jeśli wystąpiły jakiegokolwiek spośród wyżej wymienionych objawów, zwłaszcza, jeśli znana jest przyczyna skażenia przerwać pracę, zdjąć skażoną odzież, umyć skażoną skórę i włosy, nie dopuścić do jakiegokolwiek wysiłku, natychmiast wezwać lekarza i pokazać etykietę.

Zalecenie dla lekarza:

Leczenie:

1. Jeśli występują oznaki i objawy, możliwie jak najszybciej wstrzyknąć 2 mg siarczanu atropiny (w przypadku dzieci w paru dawkach) i powtarzać (gdy to konieczne) dopóty, dopóki nie nastąpi pełna atropinizacja.
2. Jeśli to możliwe, podać 1 g pralidoksymu domięśniowo. Powtórzyć po 3-4 godz.

Inne środki zaradcze:

1. Zapewnić dostęp świeżego powietrza.
2. Obserwować oddech - możliwe, że będzie konieczna intubacja endotrachealną rurką lub tracheotomią w połączeniu ze sztucznym oddychaniem.
3. Zapewnić pacjentowi pełny odpoczynek i hospitalizować co najmniej 24 godziny.

Okres ważności - 2 lata

Data produkcji - .....

Zawartość netto - .....

Nr partii - .....